

NASIL DUA ETMELİYİZ ?

<"xml encoding="UTF-8?">

NASIL DUA ETMELİYİZ?

F. Zülaloğlu

Allah katında bize değer kazandıran dua'nın sahih bir düzlemde, doğru bir ölçü ile dillendirilmesi elzemdir. Duada biçim ve muhtevanın uyumlu olması gerekir. Rabbimizin rızasını, memnuniyetini,

hoşnutluğunu ve takdirini elde etmenin en önemli yollarından biri olan dua eylemimizde yanılığa düşmemek istiyorsak konu ile ilgili temel bakış açımızı Kur'an'a göre oluşturmamız gerekmektedir.

Bu çalışmamızda Kur'an'da örnek gösterilen dualardan bahsedeceğiz. Bu örnek dualar ya bir peygamberlerin ağzından ilahi kelam şeklinde, ya salih bir müminin ifadesinin aktarımı ya da yüce Rabbimizin bize nasıl dua etmemiz gerektiği ile ilgili rehberlik yapması şeklinde dillendirilmektedir.

Kur'an'da rastladığımız bu model dualar bir işin başında, ortasında, sonunda yahut ta bir sevinç anında veya üzüntü esnasında sonsuz kudret sahibi Rabbimizin merhametine sığınma şeklinde olmaktadır.

Dua'ya icabetin olabilmesi için özellikle günahlardan istiğfarda içeriyorsa dünyada iken yapılması gerekir. Ahirette yapılan günahları itiraf ve istiğfar duasının, dünyaya geri dönüş taleplerinin hiçbir anlamı yoktur. Onun için icabet de yoktur. (Bkz. 23/Müminûn, 103.108)

Rabbimize bollukta ve darlıkta, zenginlik ve fakirlikte varsılken ve yoksulken daima O'na

yönelişimizin ve O'na inancımızın bir ifadesi olarak dile gelmiyorsa dua değerli addedilmeyi hak etmiyor demektir. (Bkz. 25/Furkan, 77)

Dua ve ibadete aslında yüce Allah'ın ihtiyacı yoktur. Çünkü O müstağnidir. Kendi kendine yeterlidir. Bir başkasının O'nu anmasına, övgüsüne ihtiyacı yoktur. Fakat dua ile yücelmeye, nefsin kötü tutkularına karşı çıkmayı öğrenmeye, Tevhid'in gereği olan sadece rabbine yakarış ve O'na sığınış eğitime salih kulların ihtiyacı vardır. (Bkz. 27/Neml, 40)

Dua ile eğitim geceleyin ayır bir öneme sahiptir. Mü'minler geceleri rablerine secde ederek geçirirler. (17/İsra,79; 25/Furkan,64; 50/Kâf,40)

A- İcabeti Hak Eden Dualar

1- Yüce Allah gönülden boyun eğen akıl sahiplerinin sefihlik içermeyen dualarını kabul eder. Rabbimiz kadın, erkek ayrımı göstermeksizin, cihad, hicret, O'nun yolunda işkence çekmek, can vermek vb.

şartları yerine getirmeleri durumunda mü'minlerin geçmiş günahlarını da silecek şekilde duaları kabul buyurarak icabet eder. Dualarımız özden gelen yalvarışlar şeklinde olmalıdır. (Bkz. 7/A'raf, 55.)

"Ve Rableri onların dualarını şöyle cevaplar: 'ister erkek, ister kadın olsun (Benim yolumda) cihad edenlerden hiç kimsenin çabasını boşa çıkarmayacağım. Çünkü hepiniz birbirinizin soyundan gelirsiniz.

Zulüm ve kötülük diyarından hicret edenlere, yurtlarından sürülenlere, Benim yolumda eziyet çekenlere ve bu yolda savaşıp öldürülenlere gelince, onların kötülüklerini mutlaka sileceğim, ve onları, Allah'tan bir mükafat olarak, içinde ırmaklar akan has cennetlere sokacağım: Zira mükafatların en güzeli Allah katında olanıdır." (3/Alî-İmran, 195)

2- Hz. Musa (a.s)'ın buzağı'ya tapınan halkını helak etmemesi için yakarışı Yüce Allah şöyle icabet etmiştir.

"(Allah) şöyle icabet etti:

'Azabıma dilediğim kimseyi uğratabilirim. Ama rahmetim her şeyi kuşatır. Bunun içindir ki, onu (rahmetimi) Bana karşı sorumluluk bilincine sahip olan (Muttaki), arınmak için verilmesi gerekeni (Zekatı) veren ve ayetlerimize inanan kimselere pay olarak ayıracağım." (7/A'raf, 156)

B- Kabul Görmeyen Dualar

Duaların kabul görebilmesi için muhtevasının ve ifade şeklinin edebine uygun olması gerekir.

Kur'an'da Rabbimiz hoş karşılamadığı ve boşa çıkardığı bazı yakarış örnekleri vardır.

Bu duaların sahipleri genelde dünyaya geri dönüp ikinci bir hayat sürdürmeleri için kendilerine şans verilmesini istemektedirler. Ahireti inkar edenler, amel defterini sol yanından alan kafirler tarafından dile getirilecek, Reenkarnasyon isteğini Yüce Rabbimiz kale almayacaktır. Çünkü onların cehennem halkı olduğu kesinleşmiş, amelleriyle evlendirilmişlerdir.

İcabeti Hak Etmeyen Dualar'a Kur'an'dan Örnekler:

1- Dünyayı Önceleme Duası

"İbadetlerinizi bitirdiğinizde (Hac'da) atalarınızı hatırladığınız gibi hatta daha güçlü bir hatırlayışla Allah'ı hatırlamaya (devam) edin! Çünkü öyle inananlar vardır ki; (sadece):

'Ey Rabbimiz! Bize dünyada ver.' diye dua ederler. Böyleleri Ahiretin nimetlerinden nasib almayacaklardır." (2/Bakara, 200.)

2- Enkarnasyon (Yeniden Bedenlenme) Duası

(Ahireti inkar eden kafirler dünyaya geri dönmeyi talep edeceklerdir. Fakat Rabbimiz bu batıl isteği kesin olarak reddecektir. Çünkü dünyada yeniden bedenlenme talebi Allah'ın hükümlerine göre anlamsızdır.)

"Ahiret'i inkarda direktip de kendi kendini aldatanlardan her hangi birine sonunda ölüm gelip

çatınca şöyle yalvarır:

-Ey Rabbim! Beni geri döndür izin ver (dünyaya) döneyim de (daha önce) ihmal ettiğim konularda dürüst ve erdemli işler (salih) göreyim. Yoo... Onun söylediği, şüphesiz yalnızca boş ve anlamsız bir sözden ibarettir.

Çünkü (ölenlerin) ardında, yeniden diriltilecekleri Gün'e kadar bir engel (Berzah) bulunmaktadır."
(23/Müminûn, 100.)

3- Batıl Mazeret Duası

Amel Defteri'ni sol yanından alan Ashab-ı meş'eme, Ahirette 'kaderimiz böyleymiş ne yapabilirdik, kötü talihimiz suçludur' şeklinde bir mazeret ileri süreceklerdir. Delaleti tercih etmelerini kör talihe bağlayan bu ateş ehlinin yakarışı boşunadır. Çünkü fırsatlar tükenmiş, iş işten geçmiştir. (Bkz. 23/Müminûn, 108.)

"(Tartısı hafif gelenler) şöyle yakarıшта bulunacaklardır:

-Ey Rabbimiz! Bize kötü talihimiz galebe çaldı ve biz de bu yüzden eğri yola saptık.

-Ey Rabbimiz! Bizi buradan çıkar. Eğer tekrar (günaha) dönersek o zaman gerçekten zalim kimseler oluruz!" (23/Müminûn, 106-107.)

4- Azaptan Muhafaza Edilmeyi Dileme Duası

Cehennem, içinde ölümün ve yaşamın kendine özgü varolduğu bir yerdir. Oradan çıkmak ve dünyaya geri dönüp ikinci bir şans yakalamak imkansızdır. (Bkz. 35/36; 40/10.) Bu gerçeği kabul etmek istemeyen kafirler Azab'tan kendilerini koruması için boşu boşuna isteklerde bulunacaklardır. Fakat ne çare, nafiledir yalvarışlar:

"Onlar orada (cehennemde) şöyle Feryad edeceklerdir:

-Rabbimiz! Bizi bu azab'tan kurtar! Bundan sonra artık eskiden yaptıklarımızdan farklı iyi şeyler yapacağız, (o zaman yüce Allah onlara şöyle cevap verecektir:)

Size düşünmek isteyen herkesin düşünebileceği kadar uzun bir ömür vermedik mi? ve size bir uyarıcı (Rasul) de gelmişti. Öyleyse şimdi tadın bakalım (azabı). Zalimler hiç bir yardımcı bulamayacaklardır. (35/Fatır, 37.)

5- 5uçu İtiraf Duası

Günahları itiraf ve tevbenin geçerli olabilmesi için Ahirette değil dünyada yapılması gerekir. Cehennemliklerin Ahirette kurtuluş için gösterdiği çabalar boşunadır:

"(Kafirler) şöyle feryad figan edeceklerdir: -Ey Rabbimiz! Bizi iki defa öldürdün iki defa dirilttin (ölü idik dünyaya getirdin, sonra ölümü tattırdın, sonra ahirette dirilttin).

Peki günahlarımızı itiraf ettiğimiz şu anda bir kurtuluş yok mudur? (Yüce Allah şöyle cevap verecektir:) Bu (kadar). Çünkü siz tek Allah'a çağırdığımızda bu Hakikat'i inkar ettiniz. Allah'a şirk (ortak) koşulunca hemen inandınız. Artık hüküm, büyük ve Yüce Allah'ındır. (40/Müminûn, 11-12.)

C- Cennetliklerin Ahirette Yapacakları Dualar

1- Mutlak Kopuş Duası

(Zalimlerden Mutlak Bir Kopuş'u Dileme Duası:)

Cennetlikler artık zalimlerden mutlak bir beraat halinde olmak istediklerini Yüce Allah'a dua ile arz edeceklerdir. Nasıl zulüm ehli "karanlık dostları" ile dünyada istemeden beraber olmak bize ızdırap veriyorsa,

Ahirette de sıkıntı verecektir. Ancak Ahirette kötülüğü dost edinen şer ehli ile istemeden dahi beraber olmak söz konusu değildir. Hayır ehlinin hayırlı ve sâlih dostları ile birlikte olmak hakkıdır.

"Ve bakışlar Ateş Yolcuları'na doğru çevrilince (cennetlikler) şöyle diyeceklerdir:

-Ey Rabbimiz! Bizi řu zalim insanların arasına katma!" (7/A'raf, 47.)

2- Bitimsiz Nur Duası

(Ashab-ı Yemiyn'in ilahi Nur'un ebediyyen devam etmesini dileme duası.)

Ashab-ı Yemiyn (dürüst insanlar)! simgelemektedir. (Bkz. 74/39; 90/18.) Salih insanların dürüst ve erdemli yaşamlarını simgeleyen Nûr ise Allah'ın dünya ve ahirette lütfettiğı bir nimettir.

İlahi bir Nûr olan vahyin takipçileri, ışığın dostları Amel Defterleri'ni sağ yanlarından aldıklarında sevinçten parıldayan gözleri ile gönüllerini aydınlatan şuanın daim olmasını Rablerinden řu şekilde dileyceklerdir:

" onlar şöyle yakarışta bulunurlar:

-Ey Rabbimiz! Bu ışığımızı ebediyyen parlat! ve günahlarımızı bağışla! Çünkü sen her şeye kadersin." (66/Tahrim, 8.)

D Meleklerin Duaları

1 - Teşbih Duası

(Meleklerin Allah'ı Teşbih Eden "Yücelten" Yakarışı)

Onlar (Melekler):

"-Sen kudret ve egemenlikte kusursuz ve eksiksizsin! (Sübhansın.) Senin bize bildirdiğın dışında bir bilgimiz yoktur. Doğrusu yalnız sensin her-şeyi bilen, gerçek hikmet sahibi!" diye cevap verdiler." (2/Bakara, 32.)

2-Hamd ve İstiğfar Duası

(Yoluna uyanları kötü fiiller işlemekten koruması için Allah'a Hamd, Müminler için istiğfar

Allah'ın kudreti tahtını taşıyan, O'nun arşına yakın olan melekler hem Yüce Rabbimizi hamd ile överler. Hem de tevbe Allah'a yakarırılar. (Bkz. 7/54; 27/8; 39/75; 42/5; 69/16-1 7.)

"(Allah'ın) kudret tahtını taşıyanlar ve O'na yakın olanlar, Rablerinin sınırsız ihtişamını hamd ile yüceltirler, O'na iman ederler. Ve öteki müminler için (şöyle) bağışlanma dilerler:

-Rabbimiz! Sen her şeyi ilmin ve rahmetinle kuşatırsın: tevbe edip yoluna uyanları bağışla ve yakıcı ateşin azabından onları koru!

-Rabbimiz! onları atalarından, eşlerinden ve çocuklarından dürüst ve erdemli olanları vaad ettiğin sonsuz esenlik bahçesine (cennetine) koy! şüphesiz kudret ve hikmet sahibi olan yalnız sensin.

ve onları (salih müminleri) kötü fiiller işlemekten koru! O hesap günü kötü fiillerin lekesinden kimi korursan onu rahmetinle onurlandırmış olursun. Bu büyük bir kurtuluştur." (40/Müminûn, 7-9.)

E- Tevhid Ve İmanla İlgili Dualar

1- Şehadet Duası

Tevazu içinde gönülden Rablerine yalvarmayı, İsa peygamberin Allah'tan getirdiğine şehadet etmeyi, müslüman olmayı kalpten arzu eden Havarilerin duası:

"- Ey Rabbimiz! Bize yücelerden (vahiy) indirdiğine inanıyor ve bu Elçi (İsa)'ye tabi oluyoruz. O halde bizi hakikate şahitlik yapanlarla bir tut!" (3/Alî-İmran, 53.)

2- Hidayet Duası

(Hidayet ve vahiy nimetini talep etme, tahrif-çilerden ve bulandıranlardan kopuşu dileme duası:)

"Bizi dosdoğru yola hidayet et (ilet)! Nimet (vahiy) verdiklerinin yoluna, gazabına uğrayanların ve

sapkınlarınkine değil." (1/Fatiha, 6-7.)

3- Gayelilik Duası

Derin kavrayış sahipleri anlamına gelen ulu'l-elbâb (akıl sahipleri) göklerin ve yerin yaratılışıyla ve geçmiş günahlarının silinmesiyle ilgili olarak ayaktayken, otururken veya yatarken şöyle düşünerek Rablerine yakarıшта bulunurlar:

". Ey Rabbimiz! Sen bunların hiçbirini anlamsız ve amaçsız yaratmadın. Sen yücelikte sınırsızsın. Bizi ateşin azabından koru!

- Ey Rabbimiz! Kimi ateşe mahkum edersen, kuşkusuz onu alçaltmış olursun ve bu zalimler hiç bir yardımcı da bulamazlar.

-Ey Rabbimiz! Bizi imana çağıran bir ses (davetçi) duyduk: 'Rabbinize iman edin!' ve böylece imana geldik.

Ey Rabbimiz! Günahlarımızdan ötürü bizi affet ve kötülüklerimizi sil, ve iyilerle beraber canımızı al!

Ey Rabbimiz! Elçilerin vasıtasıyla vaad ettiğin şey: bize bahşet ve kıyamet günü bizi mahcup etme! şüphesiz, sen sözünden asla caymazsın!" (3/Ali-İmran, 191-194.)

4- Tevekkül Duası

(-Firavun'un zulüm düzeninden korkmayıp cesareti Allah'a iman etmekte bulan, tevekkülü kuşanan bir kaç müminin duası:)

"Bunun üzerine onlar da: Biz güvenimizi Allah'a bağlamışız (diyerek) şöyle yakardılar:

-Ey Rabbimiz! Bizi Zalim bir toplumun elinde rüsvay etme! (Fitneleriyle onurumuzu çiğnetme!) ve bizi lutfunla kafirler toplumunun elinden kurtar." (10/Yunus, 85-86.)

5- İstiâne Duası

(Allah'ın dışındaki güçlerden, insanlardan yardım dilemek bir ibadet halini alıyorsa bu şıktır. Biz bu şıktan hergün beş vakit namazda Allah'a sığınmakta ve ortak koşmamaya söz vermekteyiz:)

"Yalnız sana kulluk ederiz ve yalnız senden yardım (istiâne) dileriz." (1/Fatiha,5)

6- Tesbih Duası

(Allah'a ortak olmaya kalkışan şefaathiler edinmekten O'nu beri tutarak teşbih etme (yüceltme) duası)

"ALLAH -O'ndan başka ilah yoktur. Her zaman diridir, bütün varlıkların kendi kendine yeterli yegane kaynağıdır. Ne uyuklama tutar O'nu, ne uyku. Yeryüzünde ve göklerde ne varsa O'nundur. O'nun izni olmaksızın nezdinde şefaath edebilecek olan kimdir?

O, insanların gözlerinin önünde olanı da, onlardan gizli tutulanı da bilir; oysa O dilemedikçe insanlar O'nun ilminden hiçbir şey edinemez, hiçbir şey kavrayamazlar.

O'nun sonsuz kudreti ve egemenliği gökleri ve yeri kaplar ve onların korunup desteklenmesi O'na ağır gelmez. Gerçekten yüce ve büyük olan yalnızca O'dur" (2/Bakara, 255).

7- Hamd Duaları

(Hamd duaları ile Rabb'imiz O'nu nasıl övüp yüceltmemiz gerektiğini bize Kur'an'daki birçok ayette öğretmektedir.)

a-"Her türlü hamd (övgü) yalnızca bütün alemlerin Rabb'i, Rahman, Rahim, hesap gününün hakimi olan Allah'a mahsustur" (1/Fatiha, 1-4).

b- "Her türlü övgü, gökleri ve yeri yaratan, derin karanlığı ve parlak aydınlığı var eden Allah'a özgüdür. Hakikati bile bile inkar edenler, başka güçleri Rableri ile eş tutarlar"(6/Enam, 1).

c- "Hamd (bütün övgüler) Allah'a yakışır. O Allah ki, kuluna ilahi kelamı indirmiş ve onun anlaşılması güçleştirecek hiçbir çapraşıklığa yer vermemiştir" (18/Kehf, 1).

d- Cennette Hamd:

(Cennete ebediyyen kalmak üzere girenlerin hamd ile Rabblerini övmesi şu şekilde olacaktır)

".Bütün övgüler, bizi bu bahtiyarlığa erİştiren Allah'a yakışır. Çünkü, eğer O bize yol göstermeseydi biz asla doğru yolu bulamazdık. Rabbimizin elçileri bize gerçekten de doğruyu söylemişler..." (7/A'raf, 42).

"Ve (cennetlikler) şöyle derler:

HAMD:

Bize acı ve üzüntü tattırmayan Allah'a mahsustur. Rabbimiz gerçekten çok bağışlayıcıdır. Şükrün karşılığını anında verendir.

O lütfuyla bizi bu konak yerine yerleştirdi. Orada bize ne bir çatışma ve gerginlik bulaşır ne de yorgunluk ne de bıkkınlık (35/Fatır,34-35).

e- "Hamd, göklerde ve yerde ne varsa tümünün gerçek maliki olan Allah'a mahsustur. Ahirette de hamd O'na mahsus olacaktır. Yalnız O'dur, hikmet sahibi, her şeyden haberdar olan. O toprağa giren ve ondan çıkan her şeyi, ondan çıkan her şeyi, gökten inen ve ona yükselen her şeyi bilir.

O tek başına rahmet kaynağıdır, mağfiret sahibidir" (34/Sebe, 1-2).

f- O'nun Yaratışına Kudretine, Rahmetine Övgü Hamd Duası:

"Her türlü hamd (övgü), göklerin ve yerin yaratıcısı olan ve melekleri iki, üç veya dört kanatlı elçiler yapan Allah'a mahsustur. O dilediğini kendi yaratılış alemine katıp onu genişletir. Kuşkusuz Allah her şeye kadirdir.

Allah'ın insanlar için açacağı rahmet kapısını kimse kapatamaz. Ve O'nun kapattığını da kimse açamaz. Çünkü O, kudret ve hikmet sahibidir" (35/Fatır, 1-2). 8-Şükür Duası:

(Rabbimiz bu duayı nankörlük yapmayan şükredici kamil (olgun) bir müslümanın yapması gereken örnek bir yakarış olarak öğretmektedir.)

"İmdi, insana emrettiğimiz anne babasına karşı iyi davranmasıdır. Annesi onu zahmetle taşıdı ve zahmetle doğurdu. Annesinin onu taşıması, onun anneye bağımlılığı 30 ayı buldu. Nihayet tam olgunluğa erişip 40 yaşına vardığında o şöyle yakardı:

-Ey Rabbim! Bana ve anne babama lütfettiğin nimetler için ebediyyen şükretmemi ve senin kabulüne mazhar olacak şekilde doğru ve yararlı şeyler yapmamı nasip et. Benim soyuma da iyilik bağışla. Gerçek şu ki, pişmanlık içinde sana döndüm. Elbette ben sana teslim olanlardanım" (46/Ahkaf, 15).

9- İstiğfar Duaları:

a- Unutkanlıktan ve takatsizlikten istiğfar duası:

Unutkanlıktan, güç yetirememekten kaynaklanan hatalarımız için Allah'ın rahmetine sığınıp, af dileyebileceğimiz örnek bir dua

"Allah hiç kimseye taşıyabileceğinden daha fazlasını yüklemez. Kişinin yaptığı her iyilik kendi lehinedir, her kötülük de kendi aleyhinedir"

"Ey Rabbimiz! Unutur veya bilmeden hata yaparsak bizi sorgulama"

"Ey Rabbimiz! Bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır yükler yükleme"

"Ey Rabbimiz! Güç yetiremeyeceğimiz yükleri bize taşıtma"

"Ve günahlarımızı affet, bizi bağışla ve rahmetini yağdır üstümüze. Sen yüce mevlamızsın. Hakikati inkar eden topluma karşı bize yardım et" (2/Bakara 286).

b- Seherde İstiğfar Duası:

(Duada zamanlamanın önemine dair Al-i İmran suresi 17. Ayette uyarılmaktayız. Zorluklara

karşı direnişini bir yol bilip, yürekten Allah'a bağlı olanlar, servetlerini inançlarına feda edenler, güneş doğmadan önce kalkar, seher vakitlerinde tüyleri diken diken bir vaziyette tâ en derinden Rabblerine şöyle yakarır)

"Ey Rabbimiz! Sana iman ediyoruz. Bizi affet. Günahlarımızı bağışla. Bizi ateşin azabından emin kıl" (3/Al-i İmran, 16).

c- Adem (a.s) ve Eşinin İstiğfar Duası:

(İster kadın ister erkek olsun Allah'ın yasakladığı bir günahın cazibesine kapılarak haram ağaçtan tadarsa, bu örnek dua ile hemen Rabbine dönüp O'na yönelmelidir:)

"O ikisi şöyle yakardılar: Ey Rabbimiz! Biz kendimize yazık ettik. Bizi bağışlamaz ve bize merhamet etmezsen hiç şüphesiz kaybedenlerden olacağız" (7/ Araf, 23).

d- Salih Kulların İstiğfar Duaları:

(İstiğfarın kabul görebilmesi için ahirette değil, dünyada yapılması gerekir. Bkz: 23/103-108)

"Bakın kullarım arasında şöyle diyerek örnek dua yapanlar vardır. Ey Rabbimiz! Biz sana iman ettik. Öyleyse bizim günahlarımızı bağışla ve bize acı. Çünkü gerçek acıyanımızı esirgeyenimiz sensin" (23/Müminun, 109).

"Öyleyse şöyle yakarıştaki bulunun. Rabbim, bağışla! Acı! Çünkü gerçek acıyan ve esirgeyen sensin" (23/Müminun, 118).

10- Istiaze Duaları:

(İnsan ve cin şeytanlarından düşümlere üfleyenlerin şerrinden, hannasın yani hakikati bulandıranların şerrinden Allah'a sığınma (istiaze) bulunma) duaları:)

a- " De ki: Sığınırım ben yükselen şafağın Rabbine. O'nun yarattıklarının şerrinden Ve bastıran

kapkara karanlığın şerrinden Ve kıskançlık duyduğunda kıskancın şerrin-den"(113/Felak 1-5).

b- "De ki: Sığınırım ben insanların Rabb'ine. İnsanların hakimine, İnsanların ilahına. Fısıldayan sinsi ayartıcının şerrinden. İnsanların kalbine fısıldayan, Görünmez güçler(in) ve insanlar(in) bütün ayartmalarından"(114/Nas, 1-6).

11- Tenzih Duası:

(Allah'ı noksan sıfatlardan uzak tutup, O'na gerçek sıfatları ile yalvarıp yakarma, her tür eksiklikten tenzih etme duası:)

"Allah O'dur ki, O'ndan başka ilah yoktur.

O, yaratılmışların kavrayış alanı dışındaki (gaybi) şeyleri de, duyulanı yahut akıllarıyla kavrayabildiklerini (şehadeti) de tek bilendir. O, rahman, rahimdir.

Allah O'dur ki, O'ndan başka ilah yoktur. Mutlak hakim, kutsal, kurtuluşun tek kaynağı, iman bağışlayan, doğru ile yanlışın tek belirleyicisi, üstün, eğriyi düzeltip doğruyu ihya eden, bütün ihtişamın sahibi!

Şanı yüce olan Allah, insanların ilahlık yakıştırdıkları her şeyden münezzehtir.

O, Allah'tır, yaratıcı, bütün özlere ve görüntülere şekil veren yapıcı!

Bütün mükemmellik vasıfları (yalnız) O'nundur. Göklerde ve yerde olan her şey O'nun sınırsız şanını yüceltir: Çünkü yalnız O'dur kudret ve hikmet sahibi olan!" (59/Haşr, 22-24).

12- İmanı Muhafaza Etme Duası:

(İman ettikten sonra insanların kalplerinin eğilmesi mümkündür. Bunun için hidayetten sonra Allah'ın güvenlik şemsiyesi altında kalıp korunmayı dilemek gerekir:)

"Ey Rabbimiz! Bizi doğru yola ilettikten (hidayet) sonra kalplerimizi hakikatten bir daha saptırma ve bize rahmetini bağışla: Sensin (gerçek) lütuf sahibi.

-Ey Rabbi'miz! Geleceğine hiç şüphe olmayan o günü görüp yaşamaları için mutlaka insanlığı bir araya toplayacaksın. Allah vadini yerine getirmekten asla kaçırmaz" (3/Al-i İmran, 8-9).

13- Hasene Duası:

(Müminler dualarında ve eylemlerinde dünyayı öncelemezler. (Bkz. 2/200; 3/148.) Dünyada ve ahirette iyilik (hasene) talep ederler. İlahi kelimeler olan Kur'an'da öğretildiği gibi:) "Ama içlerinde öyleleri de vardır ki: -"Ey Rabbimiz! Bize bu dünyada iyilik ver, ahirette de bizi ateşin azabından koru!" diye dua ederler" (2/Bakara, 201).

14- Allah'tan Çelen Musibet Karşısında Yapılması Gereken Dua:

"... Biz Allah'a aitiz. Ve elbette O'na döneceğiz..." (2/Bakara, 156.)

F- Direniş Duaları

1- Tahammül Duası:

(Talut ile birlikte direnen sebatkar müminlerin cihad öncesindeki yakarışları O'nun uğrunda göze aldıkları zorluklara karşı Allah'tan yardım dilemeyi içermektedir:)

"Onlar Calut ve kuvvetleriyle karşı karşıya geldiklerinde, -"Ey Rabbimiz! Bize zorluklara

tahammül gücü bağışla, adımlarımızı sağlam kıl ve hakikati inkar eden bu topluma karşı bize yardım et!" diye dua ettiler" (2/Bakara, 250).

2- Muhsinlerin Duası:

(Mücadele sürecinde ve sonunda muhsinlerin yaptığı direnişte sebat yakarışı:)

"Nice Peygamber arkasında Allah'a adanmış birçok insanla birlikte (O'nun yolunda) savaşmak zorunda kaldı: Onlar Allah yolunda çektikleri sıkıntılardan dolayı ne korkuya kapıldılar, ne zayıf düştüler ve ne de kendilerini (düşman önünde) küçük düşürdüler. Zira Allah sıkıntılara göğüs gerenleri sever. Onların tek söyledikleri şuydu:

-Ey Rabb'imiz! Günahlarımızı ve işlerimizdeki aşırılıkları bağışla! Adımlarımızı sağlamlaştı ve kafirlere karşı bize yardım et! Bunun üzerine Allah, onlara hem bu dünyanın nimetlerini hem de ahiretin en güzel nimetlerini bağışladı. Zira Allah, iyilik yapanları (muhsinleri) sever".(3/Al-i İmran, 146-148)

G- Ashab-ı Kehf'in Şirk'ten Hicret Duası

(Rabblarına yürekten inanan, O'ndan başkasına tapınmak yalvarmak istemeyen, zalim toplumu ıslah edemeyeceklerini anlayınca da kendilerini şirkten kurtarmak için hicret eden bir grup adanmış gencin duası:)

"Hani onlar mağaraya sığındıkları zaman şöyle yakarmışlardı:

-Ey Rabb'imiz! Bize katından bir rahmet başhet ve içinde bulunduğumuz (harici çevre) şartları ne olursa olsun bizi doğruluk bilinciyle donat!" (18/Kehf, 10).

H- Adayış Duası

(İmran'ın eşinin rahminde taşıdığı henüz doğmamış çocuğunu (Hz. Meryem'i) Rabb'ine adayış duası)

"Bir vakit İmran'ın eşi şöyle seslenmişti (Rabbine): Ey Rabbim! rahmimdeki çocuğumu senin hizmetine adayacağıma söz veriyorum. Benden bunu kabul buyur. Doğrusu yalnız sen herşeyi duyan herşeyi bilensin.

Fakat çocuğu doğurunca şöyle seslendi: Ey Rabbim! bak bir kız çocuğu doğurdum. Halbuki Allah onun ne doğuracağını ve istediği erkek çocuğun hiçbir zaman bu kız gibi (kendini ibadete verecek biri) olmayacağını bilmekteydi. (Ve sonra şöyle yakardı:) -Ona Meryem ismini verdim. Lanetlenmiş şeytana karşı onu ve soyunu korumanı diliyorum"(3/Al-i İmran, 35-36).

I- Mütevazi Kulların Örnek Duaları

1- Tevazu Duası:

(Kulluk bilincine sahip olan müminler böbürlenmez, büyüklenmezler. Çünkü bilirler ki, evrendeki kendi konumları bir nokta kadar bile değildir. Onlar hadlerini bilirler. Nefslerini ilahlaştırmazlar. İlahlığı bir tek Allah'a yakıştırır ve acziyetlerini itiraf ederler. Bu itiraf ile en güzel övgüleri O'na düzerler.)

"De ki: Ey egemenlik sahibi Allah'ım!

-Sen egemenliği dilediğine verirsın, dilediğinden alırsın, dilediğini yüceltir, dilediğini alçaltırsın.

Bütün iyilikler senin elindedir. Doğrusu sen istediğini yapmaya kadırsın. Gündüzü kısaltarak geceyi uzatır, geceyi kısaltarak gündüzü uzatırsın. Ve dilediğine her türlü hesabın üstünde rızık bağışlarsın" (3/Al-i İmran 26-27).

2- Cehennem Azabından Allah'a Sığınış Duası:

(Ahiret azabından istiaze eden Rahman'ın has ve mütevazi kulları, Allah'ın rahmetinden medet umarak ye'se düşmeden, gecenin derinliklerinde secdeye vararak, kıyama durarak yakarırlar (Bkz: 25/63-64). Onların örnek gösterilen istiaze (azabdan Allah'a sığınış) duası şöyledir):

"Ve onlar ki şöyle derler: Ey Rabbimiz!

-Cehennem azabını bizden uzaklaştır. Çünkü onun çektireceği azab gerçekten pek korkunç pek yaralayıcı olacaktır. Gerçekten o ne kötü bir yer, o ne kötü bir durak" (25/Furkan, 65-66).

3- İmamet Duası:

"Ve onlar ki şöyle niyaz ederler:

-Ey Rabbimiz! Bize göz nuru olacak eşler ve çocuklar bahşet. Bizi muttakiler için örnek ve öncü yap!" (25/Furkan, 74).

J- PEYGAMBER DUALARI

a- Nuh (a.s)'ın Duaları:

1- Helak Duası:

(Fesadı ve sapkınlığı inatla sürdüren ve artık bütün uyarılara kulak tıkayan halkının zalimliği dolayısıyla helak edilmesini, Nuh Peygamber (a.s) dua ile Allah'a havale etmiştir)

"Ve Nuh şöyle yalvardı:

-Ey Rabbim! Yeryüzünde kafirlerden hiç kimseyi bırakma! Çünkü sen onları bırakırsan, sana kulluk edenleri hep saptırmaya çalışırlar ve yalnızca fesada ve küfre sebep olurlar.

-Ey Rabbim! Bana, anne-babama, evime mümin olarak giren herkese ve bütün mümin kadınlara ve mümin erkeklere bağışlayıcılığını göster! Ve zulüm işleyenleri her zaman helake uğrat!".
(71/Nuh, 26-28).

2- Hamd Duası:

(Tufandan ve zalim halkından müminlerle beraber kendisini kurtaran yüce Allah'a hamd eden Nuh peygamber gemiye yerleşince şöyle yakarmıştır:)

Bütün övgüler (hamd) bizi bu zalimler topluluğundan kurtaran Allah'a aittir." (23/Müminun, 28).

3- Güvenli Belde Duası:

(Tufandan sonra gemide Allah'ı hamd eden Nuh peygamber bu dua ile de mübarek bir menzil, şirkten arınmış güvenli kutsal bir konaklama yeri dilemiştir:)

"De ki:

- Ey Rabbim! Senin tarafından kutlanmış, güvenli kılınmış bir yere eriştir beni! Çünkü insana erişmesi gereken yere nasıl erişeceğini en iyi gösteren sensin!" (23/Müminun, 29.)

b- Eyyüp (a.s)'ın Duası Şifa Duası:

(Eyyüp peygamber ağır hastalığını yol açtığı derin umutsuzluklara rağmen uzun yıllar sabretmiş ve sonunda ilahi bir işaretle ayağını vurarak çıkardığı mucizevi su sayesinde şifa bulmuştur. (Bkz. 38/Sa'd, 41-43.)

Rabbani bir lütuf olarak gelen şifa öncesinde Eyyüp peygamber rabbine bir yakarıшта bulunmuştur. Bu kabul gören yakarıştan sonra hem fiziksel sağlığına kavuşmuş hem de ailesi öncekinin iki katına ulaşarak genişlemiştir. (Bkz. 21 /Enbiya, 84.)

"Ve Eyyüb'u da an ki, o şöyle yakarmıştı:

- Ey Rabbim! Bu dert beni buldu. Ama sen merhametlilerin en merhametlisisin." (21/Enbiya, 83.)

c- Şuayb (a.s)'ın Duası

Tevekkül Duası:

(Bu duada toplumun önde gelen zalimleri tarafından sürgün edilmekle tehdit edilen Şuayb peygamber ve müminlerin tevekkülü dile getirilmektedir. Onlar tevekkülü zırh edinerek yollarından sapmayacaklarını direneceklerini ilan ederek Rabblarına şöyle yakarmışlardır:)

". -Ey Rabbimiz! Bizimle halkımız arasında hak ne ise onu ortaya çıkar. Çünkü hakkı ortaya

çıkaranların en hayırlısı sensin!" (7/A'raf, 89.)

d- Yunus (a.s)'ın Duası

İtiraf Duası:

(Yunus peygamberin uyarılarının bir işe yaramadığını gördüğü halkını Allah'tan izin almadan sabırsızca terk ettiği tablosu Kur'an'da anlatılmıştır. (Bkz. 37/1 39-145) Fakat bazı ilahi işaretlerden sonra hatasını anlayıp Allah'tan bağışlanma dilemiştir.

Geriye döndüğünde halkını bıraktığımdan daha iyi bir durumda bulmuştur. Tahammülsüzlüğünden kaynaklanan hatasını itiraf ederek halini Rabbine şöyle arz etmiştir:)

"Ve o balık olayının kahramanını (Yunus) da an. Hani o gücümüzün kendisine ulaşmayacağını sanarak öfkeyle çıkıp gitmişti. Ama daha sonra (balığın karnının) derin karanlığı içinde seslendi:

-Senden başka ilah yoktur. Sınırsız kudret ve yüceliğinle sen her şeyin üstündesin. Doğrusu ben gerçekten büyük bir haksızlık yaptım." (21/Enbiya, 87)

e- İbrahim ve İsmail (a.s)'ın Duaları

1- Emin Belde Duası:

Hiz. İbrahim soyunun ebediyyen şirkten ve cehennemden korunmasını dilemiştir. Rabbimiz Bakara suresi 124. ayette "affedilmez şirk günahını işleyenler ahd verilmeyecektir" şeklinde bu talebi cevaplamıştır.

Bu karşılık da göstermektedir ki duada soy ve kan bağının din bağının önüne geçirilmesi doğru değildir. Zaten Hiz. İbrahim kendi babasına dahi hidayet sağlayamamıştır. (Bkz. 60/4.)

Azimet sahibi put kırıcı İbrahim peygamber seçilmiş Kabe ve çevresini kendisine ve gelecek nesiller dünyada şirkten tezkiye edilmiş güvenli bir bölge (başkent, anavatan) yapması için Rabbine şöyle yalvarmıştır:

"Bir zaman hani İbrahim şöyle demişti:

- Ey Rabbim! Bu beldeyi emin kıl! Beni ve çocuklarımı putlara tapmaktan ebediyen uzak tut!
- Ey Rabbim! Çünkü bu (tapınma nesneleri) gerçekten insanlardan pek çoğunu yoldan çıkardı. Bunun içindir ki, bana uyan kimse gerçekten bendendir. Bana başkaldırana gelince, şüphesiz sen çok acıyan, esirgeyen gerçek bağışlayansın!" (14/İbrahim, 35.)

2- ibadet'te Devamlılık Duası:

(Hz İbrahim kendisi ve soyundan türeyecek nesiller için tekrar tekrar namazlarında devamlı olmalarını ve tevhidi duyarlılık taşımalarını Rab-bindenden dilemiştir.)

"Ey Rabbimiz! Soyumdan bazılarını (Hz. İsmail ve çocukları) ekilebilir toprağı olmayan bir vadiye (Mekke vadisine), senin kutsal evinin yakınına yerleştirdim ki, ey Rabbimiz, Namazı devamlılık ve duyarlılık içinde yerine getirsinler.

Öyleyse, insanların kalplerini onlara meylettir ve onlara verimli, bereketli rızıklar bahşetki şükretsınler. (14/İbrahim, 37.)

"- Ey Rabbim! Beni ve soyumdan gelen insanları namazda devamlı ve duyarlı kıl ve Ey Rabbimiz! bu duamı kabul buyur." (14/İbrahim, 40.)

3- Kabe Duası:

(Yeryüzünün ilk mescidi olan Kabe'yi yeniden onarıırken İbrahim ve İsmail peygamberler Rabbimize şöyle yakarmışlardır:)

"İbrahim ve İsmail Mabed'in temellerini yükseltirken yalvardılar: - Ey Rabbimiz! Bunu kabul et; Sensin her şeyi bilen, her şeyi duyan!" (2/Bakara, 127.)

4- Teslimiyet Duası:

(Kendileri ve gelecek kuşaklar için Tевbe ve İslam yolunu dileme duası:)

"Ey Rabbimiz! Biz sana teslim olanlardan kıl ve bizim soyumuzdan sana teslim olacak bir topluluk çıkar, bize ibadet yollarını göster ve tevhemizi kabul et: Şüphesiz yalnız sensin tevbeleri kabul eden, rahmet dağıtan!" (2/Bakara, 128.)

5- Tezkiye Duası:

(Gelecek kuşakları vahiyle tezkiye etmesi (arındırması) için Rabbe yakarış:)

- "Ey Rabbimiz! Soyumuz içinden onlara senin mesajlarını iletecek, vahiy ve hikmeti öğretecek ve onları arındırıp tertemiz kılacak bir elçi çıkar: Çünkü yalnız sensin kudret ve hikmet sahibi!" (2/Bakara, 129.)

6- Takva'nın Meyvelerini İsteme Duası:

(Hz. İbrahim (a.s) ıslah olmak istemeyen, kalbini hidayete açmayan halkı ile hesaplaşırken destek ve yardımı sadece Allah'tan dilemiştir. Ahirette cennet nimeti ile lütuflanmayı istemekten hiçbir peygamber hicab duymamıştır.

Bu talep dualarda açıkça görülmektedir. Hz. İbrahim ve diğer peygamberler cenneti bir kaç huriden ibaret görmeyip, Allah'ın sonsuz merhametinin salih kullarına yönelik bir tezahürü olarak görmektedirler. (Bkz. 26/69-82.) O Sıdkı lisan ile tebliğde hikmet, Ahirette kolay hesap ve cennet taleb ederek şöyle yakarmıştır:)

"- Ey Rabbim! Bana doğruyla eğrinin ne olduğuna hükmedebilme bilgi ve yeteneğini (hikmeti) bağışla ve beni dürüst ve erdemli insanların arasına kat! Ve gerçeği benden sonrakilere ulaştırabilme gücü ver bana.

Ve beni o nimetlerle dolu cennetin varislerinden biri yap! Ve babamı bağışla! Çünkü o gerçekten yolunu şaşıranlar arasında. Ve herkesin yeniden diriltileceği gün beni utandırma! O Gün ki, ne malın, ne mülkün, ne de çoluk çocuğun bir yararı olmayacaktır. Yalnızca Allah'ın huzuruna kötülükten korunmuş bir kalple çıkanlar kurtulacaktır." (26/Şuara, 83-89.)

7- Bilgide Tevazu Duası:

(Hz. İbrahim bu duası ile görünür görünmez her şeyi bilgisi ile kuşatan Yüce Allah'ın yanında bizim bildiklerimizin adının bile anılmayacağını, O'na hiç bir şeyin gizli kalmayacağını itiraf etmekte, kulluk bilinci ile tevazusunu sunmakta ve sözsüz yakarışlarının da olduğunu imlemektedir:)

"- Ey Rabbimiz! Şüphesiz gizlediğinizi de açığa vurduğumuzu da bilen sensin: Çünkü yerde ve gökte olan hiç bir şey Allah'tan gizli kalmaz" (14/İbrahim,38.)

8- Hamd Duası:

(Bütün övgülerin en güzeli ile Rabbi yüceltme duası)

"- En içten övgüler, kocamış halimle bana İsmail ile İshak'ı armağan eden Allah'a özgüdür. Duaları (içten gelen yakarış çağrılarını) işiten elbette benim Rabbimdir." (14/İbrahim,39.)

9- İstiğfar Duası:

(Bağış dileme duası)

"- Rabbimiz! Hesabın görüleceği gün beni, anamı, babamı ve bütün müminleri bağışla!" (14/İbrahim,41.)

10- Salih Evlat Dileme Duası:

"- Ey Rabbim! Bana dürüst ve erdemli (salih) bir evlat bağışla! Bunun üzerine yumuşak huylu bir erkek çocuk (İsmail'i) müjdeledik." (37/Saffat,100-101.)

11- Tevekkül ve Beraat Duası:

(Hz. İbrahim ve onunla dayanışma içinde olan müminlerin bu duası Mümtetine Suresi 4. ayette "Üsvetün Hasene" (güzel örnek) olarak nitelendirilmiştir. Çünkü onlar düşmanlık ve nefreti hak eden müşrik bir toplumdan derin bir kopuş

(Beraat) yaşarken Rableri ile pazarlığa girişmemişlerdir. Her şeylerini feda edecekleri, her şeyleri ile feda edilecekleri andı ile iman'a gelmişlerdir.)

Onlar, Tevekkül ile sığınılması ve güvenilmesi gereken tek dostun, tutulması gereken tek kulpun, Allah'ın eli ve O'nun kulpu olduğu bilincini kuşanarak duaya gelmişlerdir.

İman edinceye kadar Müşrikler'le olan sıcak ilişkilerini bütünüyle askıya almışlardır (Beraat). Bu ruh hali ile Allah'ın dışında ne varsa geride bırakarak sönmeyen bir dua meşalesi bırakan müminler cemaati, ilahi kelama göre şöyle yakarıшта bulunmuşlardır:)

". Rabbimiz!

Sana dayandık sana yöneldik ve dönüş sanadır." (60/Mümtehine,4.)

12- Fitneden Muhafaza Duası:

Bu dua ile, Hz. İbrahim ve onunla birlikte olan mümin yandaşları kafirlerin elinde onur ve izzetlerinin çiğneneceği bir fitne olmaktan Allah'a sığınmaktadırlar.

İyiliğe yöneltecek yerde kötülüğü teşvik eden ve kafirlerin elinde oyun, eğlence edilmeyi, rezil rüsvay olmayı doğuran bir fitne'den koruması için yüce Rabbimize şöyle yakarmalardır:)

"- Ey Rabbimiz!

Bizi kafirler için fitne (oyun, eğlence) yapma! ve günahlarımızı bağışla! -Ey Rabbimiz! Çünkü sensin tek kudret ve hikmet sahibi!" (60/Mümtehine,5.)

f- Lut (a.s)'ın Duaları

1- Nusret Duası:

Kötü ahlakı din edinmiş bir toplumda tek bir mescid edinilmiş hanenin sahibi olan Lut Peygamber müfsid halka karşı Rabbinden şu sözlerle yardım (nusret) talep etmiştir:

"(Bunun üzerine Lut) şöyle yalvardı: -Ey Rabbim! Bozgunculuğa ve yozlaşmaya yol açan bu insanlara karşı bana yardım et!" (29/Ankebut,30.)

2- Hamd Duası:

- Dedi ki: "Hamd Allah'ındır ve selam O'nun seçtiği kullarının üzerinedir. Allah mı daha hayırlı yoksa onların ortak koştukları mı?" (27/Neml,59.)

g- Davud Ve Süleyman (a.s)'ın Duaları

1- Hamd Duası:

Onlar kendilerini ilim vererek peygamber yaptığı için vahiy nimetine karşılık nankörlük etmeyip
Yüce Allah'ı şöyle övmüşlerdir:)

"Gerçek şu ki Biz Davud'a da Süleyman'a da ilim (vahiy) verdik. Bunun için onların ikisi de şöyle derlerdi:

- Bütün övgüler, bizi öteki mümin kulların (derece olarak) üstün kılan Allah'a aittir."
(27/Neml,15.)

2- Şükür ve Salih Kullarla Dayanışma Duası:

(Hz. Süleyman bu duası ile Yüce Allah'ın bahsettiği her türlü nimete karşı şükran duyduğunu itiraf etmiştir. Yüzeysel bakıldığında böyle kudretli bir hükümdarda gurur, kibir ve şımarıklık aranabilir. Oysa, nankörlük etmeyen biri olarak diğer salih kullarla dayanışma içinde olmayı talep etmektedir:)

"(Süleyman temsildeki karıncanın) bu sözüne güldü ve şöyle niyaz etti:)

- Ey Rabbim! İçimde öyle düşünceler uyandır ki, bana ve anama, babama bahsettiğin nimetler için sana hep şükreden biri olayım. Ve hep senin hoşnut olacağın dürüst ve erdemli işler yapıyor olayım. Ve beni rahmetinle salih kulların arasına kat!" (27/Neml, 19.)

h- Yusuf (a.s)'ın Duası

Nimete Şükran Duası:

Bu dua ile Yusuf Peygamber Allah'ın kendisine lütfettiklerine şükrünü sunmuştur. Ayrıca müslüman biri (imanını koruyan biri) olarak ölmeyi temenni etmiştir.)

"- Ey Rabbim! Bana nüfuz ve iktidar (mülkünden bir cüz) bahşettin olayların altında yatan gerçekleri kavrayıp açıklama bilgisi (Te'vil-ül-Ehadis) verdin.

-(Ey) göklerin ve yerin yaratıcısı! Dünyada ve ahirette benim yanıma, yakınımda olan (beni koruyup destekleyen) sensin. Canımı, bütün varlığı ile kendini sana adanmış (müslim) biri olarak al ve beni dürüst ve erdemli (salih) insanların arasına kat!" (12/Yusuf, 101.)

ı- Musa (a.s)'ın Duaları

1- İnşirah Duası (Başlama Duası):

(Hz. Musa Risalet görevine başlarken özgüven vermesi için, tebliğini kolaylaştırması ve ifade yeteneği güçlü olan kardeşini destekçi olarak vermesi için Allah'a şöyle yalvarmıştır:)

"(Musa) şöyle yakardı: - Ey Rabbim! İçimi genişlet! (İnşirah talebi) görevimi bana kolaylaştır! Dilimdeki düğümü çöz ki, söyleyeceklerimi tam olarak anlayabilsinler ve bana yakınların arasından yükünü paylaşacak bir yardımcı tayin et! Kardeşim Harun'u (mesela),

onunla benim gücümü pekiştir ve görevimden ona da pay ver k, (birlikte) senin yüceler yücesi adını (insanlar arasında) daha yükseklerle çıkaralım ve seni sürekli analım. Muhakkak ki, sen bizi bütün varlığımızla görmektesin" (20/ Taha, 25-35).

2- İstiğfar Duaları:

1- Risalet Öncesi:

(Bireysel hatası için istiğfar dilemesi) Hz. Musa (a) İsrailoğullarından birinin kavgasında Firavun'un ırkına karşı mensubiyet içgüdüsünün baskısı ile kendi ırkını tutmuş ve yanlışlıkla adamı öldürmüştür.

Burada haklı haksız ayırımı yapmadan kendi kavminden birine arka çıktığı için temiz olan fitratı ile nefsinin ayıplamış ve bir daha böyle bir hataya düşmeyeceğini Rabbi'ne ilan etmiştir (Bkz. 28/86).

"O şöyle çağrıda bulundu:

- Ey Rabbim! Ben kendime yazık ettim. Beni bağışla! Çünkü o çok acıyıp esirgeyen gerçek bağışlayıcıdır.

- Ey Rabbim! Bana bahsettiğin nimetler hakkı için bir daha asla suçlulara arka çıkmayacağım." (28/Kasas, 16-17).

2- Risalet Sonrası

(Tebliğ ve şahitlikle ilgili istiğfar dilemesi. Tûr'da iken kardeşi Harun'un engel olamadığı İsrailoğullarının şirk bataklığına saplanışını o Rabbine havale etmiş ve kendi paylarına düşebileceklerden dolayı af dilemiştir:)

"Şöyle dedi:

- Ey Rabbim! Beni ve kardeşimi bağışla ve bizi rahmetine kabul et! Çünkü sen merhametlilerin en merhametlisin" (7/Araf, 151).

3- Helak'tan Muhafaza Duası:

(Musa Peygamber yokluğundan yararlanan Samiri'nin marifetiyle şirke düşen halkını affetmesi için seçtiği yetmişiki duyarlı insanla beraber helaktan muhafaza etmesi için Rabbi'ne şöyle yalvarmıştır:)

"... Ey Rabbim! Eğer dileseydin daha önce de onları yok ederdin ve beni de. İlimizden birtakım

düşük akıllıların yaptıklarından ötürü bizi yok edecek misin? Bütün bunlar senin sınamandan başka bir şey değildir.

Ki onunla dilediğinin sapmasına fırsat verir, dilediğini doğru yola sokarsın. Bizim velimiz sensin öyleyse bizi bağışla! Bize acı! Çünkü bağışlayanların en hayırlısı sensin." (7/Araf, 155) "

"Bizim için bu dünyada da ahirette de iyi ve güzel olanı yaz! Bak işte pişmanlık içinde sana yöneldik..." (7/Araf, 156).

4- Helak Duası:

(Hz. Musa (a.s) artık uyarıların fayda vermediği Firavun ve refahtan şımarıp azgınlaşan seçkinler çevresinin helaki için Rabbine şöyle yakarmıştır:)

"Ve Musa şöyle yakardı:

- Ey Rabbim! Gerçek şu ki, sen Firavun ve onun seçkinler çevresine dünya hayatında görkem ve zenginlik verdin. Öyle ki, bunun sonucu olarak onlar da ey Rabbim (başkalarını) senin yolundan çeviriyorlar!
- Ey Rabbimiz! Öyleyse artık onların zenginliklerini silip yok et! Kalplerini katılaştır! Çünkü onlar çetin azabı görmedikçe inanmayacaklar" (10/Yunus, 88).

5- Müslümanca Ölüm Taleb etme Duası:

(Yüce Allah'ın Hz. Musa'yı donattığı mucizeler karşısında şaşkına dönen Firavun'un bürokratlarından (büyücülerinden) kimileri yaratıcıya teslimiyeti seçmişlerdir. Firavun'un "ellerinizi,

ayaklarınızı budayacağım ve sizi asacağım" (7/124) şeklindeki içi dolu tehditlerine karşılık Rablerine dönerek sihribazlar (uzmanlardan) bazıları şöyle nidada bulunmuşlardır):

"(Firavun'a seslenerek):

Çünkü yalnızca bize ulaşır ulaşmaz Rabbimizin ayetlerine inandık diye bize hınç duyuyorsun.

-Ey Rabbimiz! Dar zamanda bize sabır ihsan et! Ve yürekten sana bağlanan kimseler olarak
(müslümanlar olarak) canımızı al!" (7/Araf, 126).

i- Zekeriyya (a.s)'ın Duası:

1 -Zürriyet Duası:

(İlerlemiş yaşına ve eşinin kısırlığına rağmen Zekeriyya peygamber Allah'tan zürriyetinin
(soyunun) devam etmesini talebetmiştir. Cömertliğinde sınır bulunmayan Yüce Rabbimiz eşine
şifa vererek elçisinin Risalet misyonunu sürdürecektir Yahya Peygamberi ona müjdelemiştir:)

"Zekeriyya'yı da an. Hani o Rabbine şöyle seslenmişti:

- Ey Rabbim! Beni çocuksuz bırakma! Fakat (beni varissiz bıraksan bile, biliyorum ki) herkes
göçüp gittikten sonra kalıcı olan biricik varlık sensin!" (21/Enbiya, 89).

j- Hz. Muhammed'in (S.a.a) Duaları

1- Destek Duası:

Bize bilmediklerimizi öğreten Rabbimiz, Peygamberimize zorlu risalet görevine gece namazı ile
hazırlanması gerektiğini belletmiştir ve yine nasıl dua edeceğini, nasıl dua edeceğimizi şöyle
öğretmiştir:

"Ve de ki:

- Ey Rabbim! Girişeceğim her işe doğruluk ve içtenlik üzere girmemi, bırakacağım her işten de
doğruluk ve içtenlik göstererek çıkmamı sağla ve bana katından destekleyici bir güç bahset!"
(17/İsra, 80).

2- Beraat Duası:

(Peygamberimiz tebliğ ettiği halde küfürde direten ve ilahi azabı hakeden insanlara meyletmekten Rabbine sığınarak onlarla ayrılığını (beri olduğunu) řu şekilde dile getirmiştir):

"De ki:

- Ey Rabbim! (Sana başkaldıranların) vaad edildikleri azabın gerçekleşmesine tanık olmamı diliyorsan, Rabbim! O zaman benim de bu zalim insanlardan biri olmama izin verme!" (23/Müminun, 93-94).

3- İstiâze Duası:

(Peygamberimiz insan ve cin şeytanlarının kendisine yaklaşmasından ve kötü dürtülerinden ilahi kelimada öğretildiği şekilde Allah'a sığınmıştır):

"Ve de ki:

- Ey Rabbim! Tüm şeytanların kışkırtmalarına karşı sana sığınıyorum.
- Rabbim! Onların bana yaklaşmalarından da sana sığınıyorum" (23/Mü'minun, 97-98).

4- Tahkim Duası:

(İnsanların ayrılığa düştüğü konularda Allah'ın hakemliğine başvurmamız O'na sığınmamız gerektiğini dua ile nasıl dile getireceğimizi Kur'an'dan öğrenmekteyiz):

"De ki: Ey Allah'ım! Ey gökleri ve yeri yaratan! Ey yaratılmış varlıkların gizlediklerini de açığa vurduklarını da bilen! Kullarının ayrılığa düştükleri her konuda (kıyamet günü) aralarında hüküm verecek olan yalnız sensin!" (39/Zümer, 46).

5- Pazarlıksız İman Duası:

(Elçi ve onunla birlikte olan mü'minler, Rabbi tarafından ona indirilene inanırlar: Hepsi, Allah'a, meleklerine, vahiylerine ve elçilerine inanırlar; O'nun elçilerinden hiçbirisi arasında ayırım

yapmazlar ve:

"İşittik ve itaat ettik. Bize mağfiret et ey Rabbimiz, zira bütün yolculukların varış yeri sensin derler" (2/Bakara, 285).

6- Muhacirin Duası:

(Medine'ye hicret eden (muhacir) müminlerin kardeşlerini kendi öz nefislerine tercih eden Ensar için yaptıkları dua:"

"Onlardan sonra gelenler (muhacirler) şöyle yalvarırlar:

- Ey Rabbimiz! Bizi ve bizden önce iman etmiş olan kardeşlerimizi bağışla! Ve imana ermiş olanların hiçbirine karşı kalplerimizde yersiz ve uygunsuz düşünce ve duygulara yer bırakma!

Ey Rabbimiz! Sen şefkat sahibisin, rahmet kaynağısın" (59/Haşr, 10).

7- İlimde Derinleşme Duası:

(Yüce Allah bu dua ile peygamberimizden Kur'an'a öncelik tanımasını, kendi görüş ve anlayışlarını ilahi vahyin denetimine vermesini istemektedir. Böyle bir bilincin oluşabilmesi için ilimde derinleşmek,

ilahi kelam şeklinde indirilen Kitab'ı bilmek, onu bir bütün olarak idrak edecek meleke kazanmak gerekir (Bkz. 4/82; 25/32; 39/23; 75/16-19 vd.).

"Öyleyse (bil ki) Allah, varolan her şeyin ötesindeki yüceler yücesidir. O nihai egemenlik sahibi, mutlak gerçektir. O halde Kur'an'ın vahyi sana bütünüyle ulaştırılmadan önce onun hakkından acele etme. Fakat daima şöyle de: Ey Rabbim! Benim ilmimi (vahye dayalı sağlam .(dayanaklarımı) artır!" (20/Taha, 114